

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

مدرسه علمیه الزهرا «سلام الله علیها»

شهرستان خمینی شهر

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

سبک زندگی اسلامی امام سجاد (علیه السلام)

استاد راهنما:

احسان جعفری پور

استاد داور:

خانم داودی

پژوهشگر:

راضیه مختاری

تابستان ۱۳۹۷

تحمیدیه

سپاس خدای را که اول است و پیش از او اولی نبوده،
و آخر است و پس از او آخری نباشد.

ستایش خدایی را که شکل نیکو برای ما انتخاب نمود و
روزی های پاکیزه را بر ما روان ساخت و ما را با قدرت
بخشیدن بر همه ی آفریدگان بر آنان برتری داد .

سپاس خدای را بر آن که خود را به ما شناساند و شکر
خود را به ما الهام نمود و درهایی از علم و اعتقاد به
پروردگاری خویش را به روی ما گشود .

و ستایش خدایی را که در نیاز را جز به خودش به روی
ما بست پس چگونه توانیم او را ستود ؟

تقدیم

تقدیم به ساحت مقدس سیدالسادین ، زین
العابدین ، حضرت علی بن الحسین (علیه السلام)

و تقدیم به عصاره عالم هستی حضرت
بقیه الله الاعظم ، مهدی آل محمد (عجل الله تعالی فرجه)

تقدیر

حمد و سپاس خداوند متعال که ما را از شیعیان و محبان
آقا امیرالمومنین علی بن ابی طالب (علیه السلام) قرار داد
و سپاس به جهت توفیقی که نصیب من گردانید تا با زندگی
سرشار از خیر و برکت امام سجاد (علیه السلام) یادگار حضرت
سیدالشهدا (علیه السلام) آشنا شوم .
از پدر و مادرم که مرا در امر تحصیل معارف اهل بیت (علیهم
السلام) یاری نمودند سپاسگذارم و هم چنین از خواهرم که
مرا در به اتمام رساندن این پژوهش یاری بسیار نمودند .
و تقدیر از استاد راهنمایم جناب آقای جعفری پور .

چکیده

نیاز به داشتن الگو در زندگی هر فردی یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. الگو مانند نقشه راهی مسیر سعادت یا شقاوت هر فردی را مشخص می نماید. اگر الگوهای شایسته در جامعه معرفی نگردد، افراد برای سبک زندگی خود، الگویی نامناسب انتخاب می کنند.

این پژوهش با ارائه سبک زندگی امام سجاد(علیه السلام) در حیطه های فردی، خانوادگی و اجتماعی پاسخ گوی مناسبی برای این نیاز می باشد. سبک زندگی به مسائلی بر می گردد که متن زندگی انسان را در دنیا شکل می دهد و مسائلی چون خانواده، آراستگی، نوع لباس، رفتارهای اجتماعی و ... در محیط های مختلف را در بر می گیرد. تلاش بر این بوده است که با مراجعه به منابع و کتب دست اول و معتبر و نیز جست و جو در نرم افزارها مطالبی ارائه شود که پاسخ گوی این نیاز باشد.

کلید واژه : سبک، زندگی، امام سجاد(علیه السلام)، سیره

فهرست مطالب

مقدمه ۱

بخش اول: مباحث مقدماتی

فصل اول : کلیات تحقیق

۱-۱- تعریف و تبیین موضوع..... ۴

۱-۲- اهمیت و ضرورت تحقیق..... ۴

۱-۳- اهداف و فواید تحقیق..... ۵

۱-۴- پیشینه موضوع تحقیق..... ۵

۱-۵- سوال های تحقیق..... ۶

۱-۶- فرضیه تحقیق..... ۷

۱-۷- روش تحقیق..... ۷

فهرست منابع

- * قرآن کریم ، ترجمه : آیت الله ناصر مکارم شیرازی.
- ۱- ابن شعبه، حسن بن علی، **تحف العقول**، ترجمه: صادق حسن زاده ، چاپ اول، قم، انتشارات آل علی (ع)، ۱۳۸۲ ش.
- ۲- ابن شهر آشوب مازندرانی، ابوجعفر محمد بن علی ، **مناقب آل ابیطالب** ، ترجمه: یوسف بقاعی ، ج ۴ ، چاپ اول، قم، علامه، ۱۳۷۹ ق.
- ۳- ارفع ، سید کاظم، **سیره عملی اهل بیت (امام زین العابدین حضرت علی بن الحسین (ع))** ، چاپ اول، بی جا، نشر تربت، ۱۳۸۰.
- ۴- اصفهانی، عمادالدین حسین، **زندگانی امام چهارم زین العابدین (ع)**، چاپ پنجم، تهران، نشر محمد، بی تا.
- ۵- پیشوایی ، مهدی، **سیمای پیشوایان در آینه تاریخ** ، چاپ پنجم، قم، موسسه انتشارات دارالعلم، ۱۳۸۰.
- ۶- توسلی ، غلامعباس ، **نظریه های جامعه شناسی**، چاپ چهارم، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۷۳.
- ۷- جوادی آملی، عبدالله، **مفاتیح الحیاة**، چاپ دوم، قم، اسراء، ۱۳۹۴.
- ۸- حرانی، ابو محمد حسن بن علی بن حسین بن شعبه، **تحف العقول**، ترجمه: صادق حسن زاده ، قم، جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق .
- ۹- حر عاملی، محمد بن حسن، **جهاد بانفس (باب های جهاد با نفس وسایل الشیعه)**، ترجمه: حمید صالح ابوالقاسمی، قم، انتشارات عصررهای، ۱۳۸۴.

- ۱۰- حسنی، علی اکبر، امام چهارم (پاسدار انقلاب خونین کربلا)، بی جا، قم، انتشارات نسل جوان، ۱۳۵۶.
- ۱۱- حسینی دشتی، سید مصطفی، معارف و معاریف، ج ۶، چاپ اول، تهران، بی نا، ۱۳۶۹.
- ۱۲- حیدری نراقی، علی محمد، شرح رساله حقوق امام سجاد (ع)، چاپ سی ام، قم، انتشارات مهدی نراقی، ۱۳۸۴.
- ۱۳- دستغیب، سید عبدالحسین، مظالم، چاپ دوم، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۹۵.
- ۱۴- دعایی، سید محسن، اسوه کامل، چاپ اول، بی جا، اطلاعات، ۱۳۸۰.
- ۱۵- رنجبر، محسن، نقش امام سجاد (علیه السلام) در رهبری شیعه، نقش امام سجاد در رهبری شیعه، چاپ چهارم، مرکز انتشارات موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۶.
- ۱۶- ساجدی، ابوالفضل، آثار نماز (تاثیر نماز در ساحت های مختلف زندگی)، چاپ دوم، تهران، ستاد اقامه نماز، ۱۳۹۴.
- ۱۷- سبحانی نسب، علیرضا، چهل حدیث سیره سجادی، چاپ اول، بی جا، انتشارات جمال، ۱۳۹۵.
- ۱۸- سیدی، حسین، نیلوفر نیایش (نگاهی نو به زندگی و شخصیت امام سجاد (ع))، چاپ دوم، قم، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۲.
- ۱۹- شهیدی، سید جعفر، زندگانی علی بن الحسین (ع)، چاپ دوم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۶.
- ۲۰- صدوق، محمد بن علی بن بابویه، الخصال، ترجمه: یعقوب جعفری، ج ۲، چاپ اول، قم، نسیم کوثر.

- ۲۱- گلچین صدوق (گزیده من لایحضر الفقیه)، ترجمه: محمدحسین صفاخواه، ج ۲، چاپ اول، تهران، فیض کاشانی، ۱۳۷۶.
- ۲۲- من لایحضر الفقیه، ترجمه: علی اکبر و محمد جواد غفاری و صدر بلاغی، ج ۲، چاپ اول، تهران، نشر صدوق، ۱۳۶۷.
- ۲۳- طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان، ترجمه: سید محمدباقر موسوی همدانی، ج ۱۸، چاپ پنجم، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۷۴.
- ۲۴- علی اکبری، راضیه، درآمدی بر مبانی سبک زندگی قرآنی، چاپ اول، قم، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۴.
- ۲۵- فرید، مرتضی، الحدیث روایات تربیتی، ج ۳، چاپ شانزدهم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، بی تا.
- ۲۶- فیض کاشانی، ملامحسن، راه روشن (محبه البیضاء فی تهذیب الاحیاء)، ترجمه: محمدرضا عطایی، ج ۴، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۷۵.
- ۲۷- قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۴، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱.
- ۲۸- قمی، عباس، منتهی الامال، ج ۲، چاپ دوم، قم، انتشارات پیام مقدس، ۱۳۹۱.
- ۲۹- کاویانی، محمد، سبک زندگی و ابزارهای سنجش آن، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۱.
- ۳۰- کلینی، محمدبن یعقوب، اصول کافی، ترجمه: محمدباقر کمره ای، ج ۲، چاپ هفتم، تهران، انتشارات اسوه، ۱۳۸۵.
- ۳۱- محمدی اشتهاردی، محمد، نگاهی بر زندگی امام سجاد(ع)، بی جا، انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی جمهوری اسلامی ایران، بی تا.

۳۲ - مدرسی، سید محمدتقی، زندگانی زین العابدین امام سجاد (ع)، چاپ هفتم، بی جا، انتشارات محبان الحسین، ۱۳۸۷

۳۳- مفید، محمدبن محمد، الإرشاد، ترجمه: سیدهاشم رسولی محلاتی، ج ۲، چاپ پنجم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۰.

۳۴- نصری، محسن، سبک زندگی علوی، چاپ سوم، انتشارات حیات طیبه، ۱۳۹۱.

منابع عربی

۱- الاربلی، ابوالحسن علی بن عیسی بن ابی الفتح، کشف الغمه فی معرفه الائمه، ج ۲، چاپ اول، بی جا، انتشارات الشریف الرضی، ۱۴۲۱ ق.

۲- حرعاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعه، ج ۲۴، چاپ اول، قم، موسسه آل البيت لإحياء التراث، ۱۴۰۹ق.

۳- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات ألفاظ القرآن، چاپ اول، بیروت، دارالقلم، ۱۴۱۲ق.

۴- شافعی (ابن عساکر)، ابوالقاسم علی بن حسن بن هبة الله، تاریخ مدینه دمشق، ج ۴۱، بیروت، دارالفکر، ۱۴۱۵.

۵- صدوق، محمد بن علی بن بابویه، علل الشرایع، ج ۱، چاپ اول، قم، کتاب فروشی داوری، ۱۳۸۵ق.

۶- طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، ج ۳، تهران، مکتب نشر فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۸ق.

۷- مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، ج ۶، چاپ سوم، تهران، ۱۳۶۰.

٨- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ٤٦ و ٧٤، چاپ دوم، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ١٤٠٣ ق.

٩- موسوی، ابوالقاسم علی بن حسین، رسائل الشریف المرتضی، ج ٢، بی جا، دارالقرآن الکریم، ، ١٣٦٤.

١٠- نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسائل، ج ٨، چاپ اول، قم، موسسه آل البيت لإحياء التراث، ١٤٠٨ ق.

١١- یعقوبی، احمد بن اسحاق، تاریخ یعقوبی، ج ٢، بیروت، انتشارات دارصادر، ، بی تا.